

[Den fg. formand]

Hr. Bernhard Baunsgaard har ordet for en kort bemærkning. Jeg gentager, at vi nok må til at slutte med de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil meget gerne engang drøfte problemet igennem med fru Tove Jørgensen om det, der skete i 1940 og 1941, men jeg tror nu nok, at det var en noget forenklet fremstilling, fru Tove Jørgensen gav dér, selv om jeg ikke på noget tidspunkt ønsker at forsvare det, der skete. Men der skal nu flere ting med, før man har det rigtige billede.

Må jeg sige til ministeren, at jeg er glad for, at han benyttede anledningen til at præcisere, hvornår der kan være tale om nedbrydende virksomhed i forbindelse med arbejdsvægning og strejker på kaserne. En renovationsarbejder ansat på en kaserne må ikke på noget tidspunkt kunne falde ind under den definition, og det kunne han under ministerens første forklaring, hvis han nedlagde sit arbejde.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Jeg mærkede mig, at da forsvarsministeren svarede, så svarede han ikke på mit spørgsmål, om han vil undersøge omstændighederne omkring et af efterretningstjenesten planlagt tyveri af et lovligt dokument i et lovligt politisk parti og – hvis det viser sig at være rigtigt, det, som i hvert fald fra nogle sider gøres gældende i kommissionsdomstolens rapport – drage de ansvarlige til ansvar. Nu skal jeg lade være med at forlange et svar netop i dette hellige øjeblik. Vi vender tilbage til den sag på torsdag, og så kan ministeren forvente, at der også vil komme spørgsmål om andre sider af det, som er kommet frem. Det kan ikke være sådan, at det er kommissionsdomstolen selv, der afgør, hvad der videre skal ske. Det må til syvende og sidst være dette folketing.

For mit vedkommende slutter jeg nu, og vi mødes så på torsdag. Så har ministeren jo tid til at tænke sig om og prøve på at finde ud af, hvad der egentlig er foregået, for det er stadig væk kun toppen af isbjerget, som er kommet frem. Det kan vi også udlæse af kommissionsdomstolens rapport.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af adoptionsloven [af Inger Stilling Pedersen (KrF) m. fl.] (Lovforslag nr. L 103. Fremsat 22/11 77).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af adoptionsloven. (Godkendelse som adoptanter) [af Bolvig (RV) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 107. Fremsat 24/11 77).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Erling Jensen):

De to lovforslag, som jeg af praktiske grunde vil omtale under ét, indebærer ganske afgørende ændringer i forhold til de tilsvarende regler i den adoptionslov, der har været gældende siden 1. april 1976. Siden denne dato har afgørelser om godkendelse af adoptanter været henlagt til adoptionssamråd ved de amtskommunale socialcentre. Samrådet består af en læge, en jurist og en socialrådgiver, og samrådets afgørelse kan påklages til adoptionsnævnet, der består af en jurist som formand, fire læger med hver sit speciale, en psykolog, en socialrådgiver og to yderligere medlemmer, der ikke repræsenterer nogen speciel ekspertise på adoptionsområdet.

[Justitsministeren]

Nævnet fastsætter endvidere de generelle retningslinjer for godkendelse af adoptanter. Justitsministeriet har således ikke været direkte involveret i behandlingen af disse sager, og det har netop også været meningen med de gældende regler. Sagerne skulle afgøres af et sagkyndigt sammensat organ uden for det sædvanlige administrative hierarki.

Vi har dog naturligvis i ministeriet holdt os orienterede om, hvad der er sket på dette område, og det er mit indtryk, at såvel adoptionsrådene som adoptionsnævnet har udført et stort og dygtigt arbejde med disse sager, herunder med at få lagt en praksis, der både på et sagligt forsvarligt grundlag varetager hensynet til de pågældende børns tarv, og som også er rimelig over for de personer, hvis sager var til afgørelse.

Jeg har dog været opmærksom på, at den praksis, adoptionsnævnene har lagt og anmodet samrådene om at følge, har givet anledning til en del utilfredshed og kritik. Dette gælder særlig med hensyn til de såkaldte generelle krav, dvs. krav med hensyn til alder, samlivsvarighed, ægteskab og antal børn. Navnlig synes de fastsatte alderskrav, 40 år for manden og 38 år for kvinden, at have givet anledning til kritik. Med hensyn til de nævnte alderskrav har det bl. a. været kritiseret, at der gælder forskellige aldersgrænser for mænd og kvinder.

De nu foreliggende lovforslag må klart nok ses på baggrund af den fremførte kritik, men jeg finder, at forslagene er alt for vidtgående i forhold til, hvad der må anses for sagligt forsvarligt.

Det grundlæggende synspunkt på dette område er varetagelsen af børnenes tarv. Derfor bør enhver begrundet tvivl om ansørgernes egnethed komme barnet til gode, således at barnet i stedet kan anvises til ansøgere, hvis egnethed der ikke hersker tvivl om.

En del af kritikken skyldes nok, at man går ud fra, at der er et næsten ubegrænset antal udenlandske børn til rådighed. Det er imidlertid en misforståelse. Selv om der er mange børn i verden, der lider nød, er det efter alle de for justitsministeriet foreliggende oplysninger særdeles vanskeligt at skaffe udenlandske børn til adoption her i landet, måske bortset fra større børn og børn med svære handicap, såkaldte »hard to place«-børn.

På den anden side vil jeg da ikke afvise, at der kan være grund til at overveje, om der bør ske en vis justering af praksis, og jeg medvirker derfor gerne i indgående drøftelser heraf i retsudvalget. I sådanne drøftelser bør også indgå de synspunkter, som bl. a. folketingets ombudsmand har fremført, og som i det væsentlige går ud på, at sagligheden af de gældende retningslinjer i princippet næppe kan bestrides, men at der dog bør administreres noget mere smidigt. Samme synspunkter har retsudvalget tidligere i et samråd med mig givet udtryk for, og det har jeg gjort adoptionsnævnets formand bekendt med.

På denne baggrund har adoptionsnævnet på ny drøftet spørgsmålet om en eventuel ændring af retningslinjerne og er, som jeg har meddelt retsudvalget i et samråd så sent som i går, nået frem til visse områder, hvor lempelser vil kunne ske, navnlig med hensyn til alderskravet ved adoption af større børn, ligesom man er villig til at overveje en fælles aldersgrænse for mænd og kvinder. Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt gå i detaljer herom, men jeg skal blot give udtryk for, at nævnets oplæg efter min opfattelse må kunne danne grundlag for fortsatte drøftelser i retsudvalget.

Jeg kan tilføje, at jeg har aftalt med såvel retsudvalget som adoptionsnævnet, at vi holder et møde, hvortil også repræsentanter for de formidlende organisationer, Adoption Center, Danadopt og Terre des Hommes samt landsforeningen af adoptanter, Adoption og Samfund, vil blive inviteret, og jeg håber dermed, at vi alle får mulighed for en grundig og indgående diskussion af problemerne.

Forslaget fra det radikale venstre går på en række andre punkter imod de gældende retningslinjer. Når man i bemærkningerne til forslaget i forbindelse med omtalen af det antal børn, der kan anvises til en familie, nævner, at adoptionsnævnets praksis før har været i strid med Europarådets konvention om adoption, beror dette på en misforståelse, idet konventionen ikke hindrer denne praksis. Jeg kan i øvrigt oplyse, at konventionen endnu ikke er ratificeret af Danmark, men at vi agter at gøre det.

Heller ikke de øvrige bestemmelser i forslagene kan jeg uden videre tiltræde. Således finder jeg, at den nuværende sammensætning

[Justitsministeren]

af adoptionsnævnet og den procedure, der følges ved udnævnelsen af dets medlemmer, stort set er tilfredsstillende. I hvilket omfang der bør være yderligere medlemmer, herunder navnlig sådanne, der repræsenterer kredse, der specielt er beskæftiget med adoptionsproblemer, vil jeg dog gerne drøfte nærmere med retsudvalget.

Endelig må jeg tage afstand fra den ordning, der foreskrives i kristeligt folkepartis forslag, hvorefter adoptionsnævnets afgørelser skal kunne påklages til justitsministeriet. En sådan ordning vil jo reelt indebære, at man indskyder en ekstra klageinstans, som jeg ikke ser noget sagligt behov for. Justitsministeriet råder ikke over den samme sagkyndige ekspertise, som nævnet besidder, og det er næppe hensigtsmæssigt at lade justitsministeriet vurdere afgørelser, nævnet har truffet.

Af samme årsag ser jeg heller ingen grund til, at justitsministeriet som foreskrevet i de radikales forslag skal føre tilsyn med adoptionsrådene. Et sådant tilsyn forudsætter stadig en sagkundskab, som kun nævnet har. Finder vi en fornuftig ordning på spørgsmålet om, hvilke retningslinjer der skal følges ved vurderingen af, om ansøgere skal godkendes eller ej, ja, så ser jeg ingen grund til, at nævnet ikke som hidtil også skal føre tilsyn med samrådene.

Sammenfattende kan jeg således sige, at nok er jeg ikke enig i de to forslag, men jeg er derimod enig i, at der er behov for en nøje drøftelse af de problemer, forslagene omhandler, med henblik på at nå frem til en acceptabel løsning.

Mette Groes (S):

Det er måske ikke helt rimeligt af det radikale venstre og kristeligt folkeparti at fremsætte forslag til ændring af adoptionsloven på nuværende tidspunkt, da der den sidste tid har været en meget intens kontakt mellem justitsministeren, retsudvalget, adoptionsnævnet og de adoptionsformidlende organisationer, alt med det formål at undgå en revision af adoptionsloven. Det er noget, vi har været enige om i retsudvalget, og som disse partier også har været vidende om.

Imidlertid er det jo ethvert medlems ret i dette høje ting at fremsætte sine meninger i

lovforslags form, og de vil selvfølgelig også blive behandlet, som det sig hør og bør.

For begge lovforslags vedkommende gælder det, at man ønsker aldersgrænsen for adoptanter ændret, således at der indføres en maksimumsgrænse med hensyn til aldersforskellen mellem adoptivbarn og adoptant på 45 år.

Herudover ønsker de radikale, at samlivets varighed skal have et minimumsforløb på 2 år i stedet for nu 5 år.

Endelig ønsker de, at enlige skal have adgang til adoption, og at antallet af børn skal kunne øges ud over de to, som nu er maksimum.

Med hensyn til aldersgrænsen, så er den eksisterende praksis i adoptionssager jo ikke frit i luften svævende, men bygger på adskillige års erfaringer i mødrehjælp, adoptionsformidlende foreninger og administrative organer. Der ligger en overordentlig velunderbygget argumentation og et meget grundigt udvalgs- og betækningsarbejde bag den praksis, som nu er lagt fast.

Når aldersgrænsen i dag ligger på 40 år for manden og 38 år for kvinden, så skyldes det naturligvis det forhold, at folk normalt ophører med at få børn netop i denne alder, og at det næppe fra naturens hånd har været meningen, at man skulle blive forældre på et væsentlig senere tidspunkt. Det er velkendt, at jo yngre man er, jo større overskud har man til børnepasning, og jo flere kræfter har man til at møde de problemer, der opstår. Som bibemærkning kan det nævnes, at før vi fik den frie abort, så havde man netop som 38-årig en mulighed for at få abort, og det havde man, fordi vi netop var opmærksomme på, at efter denne alder ville også et almindeligt barn i en såkaldt almindelig familie frembyde vanskeligheder for forældrene.

Med hensyn til samlivets varighed, så er der nogen diskussion om, hvordan overpræsidiets statistik skal fortolkes, men der er vist ingen tvivl om, at inden for de første 5 år er der en større hyppighed af skilsmisser end efter de første 5 år. Det er rigtigt, som de radikale siger, at stigningen er meget lille fra det 2. til det 5. år, men man bør nok være varsom med at ændre 5 års grænsen, før man har kigget en lille smule nærmere på, om ikke man bør beskytte ethvert adoptionsforhold på en sådan måde, at den størst mulige stabilitet sikres.

[Mette Groes]

Med hensyn til de enliges adgang til adoption, så foregår der jo i ægteskabslovsudvalget en diskussion af papirløse forholds retsstilling, og det ville nok være rimeligt at afvente, hvad der kommer ud af den.

Enlige har haft adgang til adoption tidligere, i perioden 1971–1976, men den var jo, som det fremgår af den grønne betænkning, historisk betinget af det forhold, at der faktisk var en meget rigelig adgang til at få adoptivbørn, og man har aldrig på noget tidspunkt været særlig begejstret for, at der var denne mulighed. Den har også, som det fremgår af betænkningen, vist sig at være meget vanskelig at administrere, fordi det ikke har været muligt at få nogen til at beskrive, hvad man skulle forstå ved særligt kvalificerede enlige.

Med hensyn til antallet af børn, så synes jeg, det er givet, at man ikke skal gå tilbage til enkeltbarnsprincippet, for vi kan alle være enige om det ugunstige i at vokse op som enebarn. Men man skal nok tænke sig temmelig grundigt om, førend man åbner mulighed for, at der adopteres flere end 2 børn. Begrundelsen er den, at det faktisk er vanskeligere at have med adopterede børn at gøre end med sine egne børn – det kan jo være svært nok endda. Der er, hvad enten man kan lide det eller ej – det fremgår også af socialforskningsinstituttets undersøgelse – specielle vanskeligheder, særlig ved adoption af udenlandske børn, og da det nu engang er børnenes tarv, vi skal varetage, så tror jeg igen, at vi skal tænke os godt om, før vi laver om.

Socialdemokratiet må altså afvise begge lovforslag. Men det betyder naturligvis ikke, at vi afviser en seriøs diskussion i retsudvalget, sådan som vi allerede har haft det igennem nogen tid, af den praksis, der følges i adoptionssager.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Mit partis ordfører, hr. Pilgaard Andersen, kan ikke være til stede. Derfor skal jeg kun gøre nogle ganske få bemærkninger til forslagene.

Fremskridtspartiet har, ligesom andre, været med til at gøre opmærksom på nogle af de svagheder, der er i den gældende adoptionslov og i administrationen af den. På den anden side må man nok sige, at det er næ-

sten som at løse cirkelns kvadratur, dette at forsøge at finde en virkelig tilfredsstillende løsning på problemerne. Det kunne man i virkeligheden kun finde, hvis man havde præcis det samme antal børn til adoption, som man havde antal forældre, der ønskede at adoptere, og det tilfælde vil formentlig aldrig indtræffe. Alligevel må man selvfølgelig prøve at udforme reglerne bedst muligt.

Vi synes, det er rigtigt, at folkettingen nu kommer i gang med en drøftelse af nogle af de centrale elementer i adoptionsloven. Vi er enige med forslagsstillerne i en række af de betragtninger, der indeholdes i bemærkningerne til de to lovforslag. Vi er enige i, at aldersgrænserne nok må lempes, og vi er også enige i en lempelse af de øvrige generelle godkendelseskrav. Det følger heraf, at vi er stærkt interesserede i nu under retsudvalgets arbejde at prøve at nå frem til nogle væsentlige forbedringer på disse og andre punkter.

Mette Madsen (V):

Når vi i dag, så hurtigt efter den sidste ændring af adoptionsloven, igen skal drøfte adoptionslovgivning, vil jeg gerne begynde med at understrege, at venstre er meget interesseret i en drøftelse af de regler, der efter en bemyndigelse til ministeren blev udarbejdet og fastlagt af det nye adoptionsnævnet, og som viste sig at være mere restriktive, end folkettingen havde tænkt sig.

Venstre havde dog hellere set, at vi i stedet for at diskutere lovændringer allerede i dag havde fulgt den fremgangsmåde, der blev fastsat af et enigt udvalg i begyndelsen af november, og som nu har resulteret i, at ministeren har lovet at foranstalte et møde mellem retsudvalget, adoptionsnævnet og de interesserede organisationer. De radikale ønskede imidlertid pludselig at fremsætte deres eget forslag til en lovændring, og også kristeligt folkeparti kom med et lovforslag. Derfor har vi debatten her i dag.

Venstre afviser ikke de gode intentioner i de fremsatte lovforslag. Men da alle de fremsatte punkter jo netop skal drøftes i det kommende møde, kan vi ikke i dag lægge os fast på konkrete tal og regler. Der skal dog ingen tvivl være om, at venstre ligesom de øvrige partier mener, at aldersgrænsen på 38 og 40 år skal hæves, eventuelt med flere trin – således at forstå, at man kunne lægge barnets

[Mette Madsen]

alder, eventuelt over 3 år, til en maksimumsgrænse, og at man også altid kunne lægge den tid til, det tager at få en adoption i orden.

Med hensyn til, hvor mange børn en familie kan adoptere, vil vi også gerne drøfte dette punkt. Men jeg vil godt lige tilføje, at det at have et varmt hjerte for børn og de forældre, der ønsker børn, det er jo ikke nok. Det er op til os at sikre til det yderste, at både børn og hjem får vedvarende glæde af at blive en familie. Jeg vil også lige bemærke, at venstre er meget betænkeligt ved at give en familie mere end 1 eller højst 2 handicappede børn, for enhver ved jo, hvor meget bare et handicappet barn kan belaste en familie.

Med hensyn til samlivets varighed vil venstre også være med til at overveje, om de 5 år eventuelt kan sættes lidt ned, men vi mener dog, at 2 år er en for kort tid til at vurdere, om et samliv fungerer så godt, at det kan danne en tryk baggrund for et barns opvækst.

Med hensyn til de enlige er både venstres gruppe og jeg selv personlig meget varmt indstillet over for, at enlige kan blive anerkendt som adoptanter. Jeg er sikker på, at mange enlige er i stand til at give et barn et godt og trygt hjem.

En ting, vi alle må beklage, er, at de nye bestemmelser om godkendelse blev indført uden overgangsregler. Dette har også ombudsmanden beklaget i en skrivelse. Herved var der jo en bestemt aldersgruppe, der totalt mistede chancen for at adoptere. Når der forhåbentlig snart nås til enighed om en forhøjelse af de nugældende grænser, vil venstre gå stærkt ind for, at denne klemte gruppe får en mulighed for at komme i betragtning, hvis de stadig skulle ønske det.

Jeg vil gerne slutte med at understrege det, der også ligger os alle sammen på sinde, nemlig at barnets tarv til enhver tid og under alle forhold må være alfa og omega. Denne indstilling er der fra alle sider givet klart udtryk for under folketingets behandling af adoptionsloven den 20. januar 1976. Klarest er det udtrykt af den radikale ordfører, fru Aase Olesen, hvis enkle og kloge ord jeg vil tillade mig at citere. Fru Aase Olesen sagde – folketingets forhandlinger 1975–76, sp. 4274:

» . . . uanset hvilken ordening vi måtte ende med at anbefale i udvalget, vil vores stil-

lingtagen være afhængig af, i hvilken grad grundtanken i al adoption er tilgodeset, nemlig hensynet til barnet. Ingen voksne har krav på, at samfundet skaffer dem et barn, men det barn, som af en eller anden grund skal bortadopteres, har krav på, at samfundet til det yderste anstrenger sig for at finde netop de forældre og det miljø, som vil give de optimale opvækstvilkår for netop dette barn. Det er en uhyre vanskelig opgave for myndighederne, det erkender vi, men vi er overbevist om, at det kan og skal gøres under en form, som føles acceptabel også af adoptanterne.«

Annelise Gotfredsen (KF):

Det er for den enkelte familie og de pågældende børn meget alvorlige og dybt indgribende forhold, der behandles i de to lovforslag om en ændring af den nugældende adoptionsordning. Det er jo sådan, at langt færre adoptioner kommer i stand, end der er ansøgninger til, og de mange afslag skaber dyb skuffelse hos de pågældende. Ingen er dog i tvivl om, at alle foranstaltninger må træffes for at skaffe de bedst mulige rammer for de børn, der skal anbringes hos adoptivforældrene. Afvejningen af disse hensyn er overordentlig vanskelig, og jeg skal da ikke rette bebrejdelser mod administrationen, der skal træffe disse svære afgørelser, hvorved man aldrig vil kunne undgå, at enkelte vil føle sig uretfærdigt behandlet. Undertiden kan administrationen af de opstillede retningslinjer dog forekomme lovlig stram. Jeg kan henvise til ministerens tale og skal derfor ikke gå i enkeltheder.

Vi kan derfor udtale vor forståelse for de intentioner, der ligger bag de to lovforslag, vi her behandler, om en vis lempelse i den nuværende praksis. Vi ønsker imidlertid ikke i dag at tage stilling til forslagenes enkelte paragraffer, idet ministeren har givet tilsagn om en snarlig indgående drøftelse af disse vanskelige spørgsmål med adoptionsnævn og andre specielt sagkyndige.

Vi takker ministeren for initiativet til en sådan drøftelse og håber, at denne snart kan afvikles, så der kan blive ro om disse sager, der er af meget belastende karakter for de implicerede.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

[Yvonne Hørløv Andersen]

Jeg vil da også takke ministeren for hans positivitet. Det ser jo ud til, at meget af problemet bliver løst.

Hvis et par, der ikke sammen kan få et barn, inderligt ønsker sig dette, så bliver der ikke tøvet med at anvende alle til rådighed stående midler. Der foretages undersøgelser, der behandles operativt og medicinsk for at opfylde dette pars ønske om et fælles barn. Viser det sig så, at intet hjælper, så ønsker parret eventuelt at adoptere, og først ved fremsættelse af dette ønske bliver man fra myndighedernes side interesseret i, om de nu også er egnede som forældre. Dette forekommer ulogisk, og når kravene ydermere er så strenge, som tilfældet er med den nuværende lovgivning, så står det ikke rigtig i forhold til hinanden. Derfor hilser CD de to lovforslag velkommen.

Forslaget fra kristeligt folkepartis side er det mindst omfattende, og hvad angår aldersforskellen mellem adoptanten og barnet, så er det identisk med de radikales. Men der er en forskel med hensyn til adoptanternes medvirken ved behandlingen af den sag, der vedrører tildeling af netop deres barn. Dette punkt lægger centrum-demokraterne stor vægt på.

De radikales forslag er langt mere omfattende, idet det indebærer, at enlige kan adoptere efter reglerne fra før 1. november 1976, regler, der gjorde, at kun et meget lille antal med særlige kvalifikationer – hvad der nu ligger i de ord – kunne adoptere. Den mulighed mener vi også skal være til stede.

Kravet til samlivets varighed er nedsat til to år, og når der er nævnt samliv, så går jeg ud fra, at det også gælder ikke-samgifte. Antallet af børn er vi også enige i, idet vi mener, at det må bero på individuelt skøn hos den enkelte familie, hvad netop den familie kan bære af børn.

Endvidere kan der klages til justitsministeren, som også fører tilsyn med det nævn, der foreslås nedsat.

Som det fremgår af det, jeg har sagt, ser centrum-demokraterne gerne disse ændringer af loven gennemført og vil arbejde positivt i udvalget.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg ville egentlig have foretrukket, at vi havde afventet svar på det samlede retsud-

valgs henvendelse til adoptionsnævnet, før disse forslag var blevet fremsat. Nu har vi fået det svar, at vi får et møde med det, og det synes jeg er godt.

Jeg forstår udmærket, at der i 1976 blev lavet en stramning af adoptionsreglerne på baggrund af den ulykkelige sag fra Nordjylland. At der så er blevet strammet mere, end vi på alle områder synes er rimeligt, er en anden sag. Men det mest uheldige var nok, at der ikke blev lavet nogen som helst overgangsregler, hvilket har medført, at nogle adoptanter kom i klemme. Det er vel også det, som har affødt disse forslag, som, hvis de bliver vedtaget, som de ligger, igen vil give håb hos nogle, uro hos nogle, bekymring hos nogle og utilfredshed hos andre.

Jeg skal ikke gå ind i substansen med hensyn til de enkelte punkter, jeg skal bare sige, at nogle af tingene er jeg enig i, andre er jeg uenig i. Men jeg har lyst til at sige, at jeg har stor tiltro til, at adoptionsnævnet varetager barnets tarv, som for mig i dette spil er det vigtigste. Det er min overbevisning, at det mener formidlingsorganisationerne, som vi har hørt fra, også. Jeg tror, vi tjener denne sag bedst ved at afvente det bebudede møde og så ellers lave et meget grundigt udvalgsarbejde.

Der er to ting, jeg godt lige vil minde om. Det ene er, at de lande, vi adopterer fra, har også deres regler. Det andet er, at antallet af adoptanter er større end antallet af børn. Det må vi ikke glemme, for det er meget vigtigt i denne forbindelse.

Tove Jørgensen (DKP):

Os forekommer det ikke umiddelbart indlysende, at det er de rigtige forslag, der her er kommet. Vi må også fra DKPs side slå fast, at det vigtigste, vi skal tage hensyn til, det er barnets tarv. Når man taler om at hæve ansøgenes alder, så skal man nok prøve at regne 15–20 år frem i tiden, når vi virkelig skal se konsekvenserne af det, vi gør.

Der ligger andre ting i forslagene, som vi meget gerne vil tage ind i de drøftelser, der for tiden foregår i retsudvalget, og som fortsat skal finde sted, ikke mindst på det møde, som ministeren arrangerer. Der forventer vi en dybtgående behandling af problemerne, og vi vil lade vores endelige stillingtagen til forslagene, både fra de radikale og fra kriste-

[Tove Jørgensen]

ligt folkeparti, afhænge af denne behandling. Men vi må med det samme sige, at vi stiller os afvisende over for en aldersgrænse på 45 år.

Alice Hedegaard (DR):

Den foreslåede aldersforskel på 45 år mellem adoptivbarn og adoptivforældre mener vi er rimelig. Som anført i bemærkningerne er alderen en mindre væsentlig faktor i bedømmelsen af adoptivforældrenes egnethed. Et mere modent forældrepar har måske endog bedre mulighed for at give barnet en god opvækst, og de har i hvert fald endnu mindre chance for selv at få et barn, end de yngre har.

At muligheden for adoption skal gøres lige for gifte og papirløse par, finder vi også retfærdigt. Ligeså, at samlivet skal have bestået i mere end to år. Derimod er vi ikke enige med forslagsstillerne i, at enlige skal have denne ret. Et barn, der skal bortadopteret, har krav på både en far og en mor. Bestemmelsen om, at samlivet skal have bestået i to år for par, er der vel også, fordi man mener, at barnet skal have størst sikkerhed for at beholde begge forældre, selv om jeg godt er klar over, at det også er for at beskytte barnet mod en eventuel skilsmisssituation.

Vi er også uenige om antallet af børn. Ikke fordi vi mener, at fire børn i en familie er for meget, når der er økonomisk baggrund for det, men når så mange ønsker at adoptere et barn, er det måske mere retfærdigt, at flere familier får ét eller to adoptivbørn. Undtagelsen må være, når det drejer sig om søskende; dem bør man undgå at skille.

Vi havde gerne set, at man havde åbnet mulighed for, at folk med f. eks. sukkersyge kunne søge på linje med andre adoptanter. I dag, hvor denne sygdom behandles effektivt, burde den ikke udelukke disse menneskers ret til at søge om adoption.

De undersøgelser, der foretages, før adoption bevilges, er omfattende og kravene strenge, og det skal de også være. Det er en stor og alvorlig beslutning at tage, både for myndighederne og for adoptivforældre. Derfor må det også tage sin tid, før en adoption bevilges. At det nok i nogle tilfælde kan tage lidt længere tid end nødvendigt, vil jeg ikke benægte, men det skal være svært at adoptere et barn. Det er ikke noget, mennesker har

krav på, og et barn er ikke og må aldrig blive at sammenligne med en almindelig handelsvare. Jeg tror, at mange i deres iver for at få et barn glemmer dette.

Lovforslag nr. L 107's forslag til ændring af § 25 b kan vi tilslutte os. Det er en væsentlig forbedring. Ligeså lovforslag nr. L 103's forslag vedrørende samme paragraf, hvorefter et af medlemmerne skal repræsentere adoptivforældrene. Retsforbundet kan støtte begge forslag, da vi mener, det er en betydelig forbedring af adoptionsloven.

Den fg. formand (Arentoft):

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 103, fru Inger Stilling Pedersen, har ordet.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg vil starte med at sige tak for behandlingen af lovforslaget, også til ministeren. Selv om man ikke kan gå ind for det, som det foreligger nu, så viser svaret dog, at man har forstået, at der er noget galt. Jeg vil også sige tak til ordførerne, for selv om man var skeptisk over for kristeligt folkepartis forslag, så var man dog ikke afvisende over for tanken om, at noget skal ske.

Der er blevet talt en hel del om at afvente, og det får mig til at sige, at det nu efterhånden er to år siden, jeg rejste spørgsmålet over for justitsministeren. Det var ikke et eller andet, jeg fandt på, det var efter henvendelser fra ulykkelige adoptivforældre. Jeg nøjedes ikke med at rejse et spørgsmål; vi sendte samtlige de sager til justitsministeren, så der var mulighed for at se, hvad det drejede sig om. Der skete ikke noget. Senere har jeg rejst spørgsmålet igen, og det er vel efterhånden over et halvt år siden, at dette lovforslag blev bebudet og lavet. Vi ventede lidt med at komme med det, for at se, om det måske blev unødvendigt at fremsætte det, men efterhånden som det så ud til, at der ikke ville ske noget alligevel, fandt vi det rigtigt at komme frem med det. Årsagen har igen været, at vi i det tidsrum har modtaget mange, mange henvendelser, personlige breve, hvor man kan se de problemer og tragedier, der ligger i det.

Der var nedsat et udvalg, der kom med en betænkning, og det er selvfølgelig også rigtigt og godt, at der sidder et udvalg, som udarbejder nogle forslag og kommer med sine

[Inger Stilling Pedersen]

synspunkter. Det, jeg finder forkert, er, at man næsten omgående, med dags varsel, siger: denne betænkning er gældende retningslinjer. Det vil sådan set sige, at disse mennesker har kunnet bestemme kravene til adoptivforældre. Man kunne have forstået det, hvis der så havde været en overgangsordning, men det var der skam ikke. En dag troede man, håbede man på, at sagen var i orden, og næste dag viste det sig, at det var den ikke.

Vel skal der stilles krav, og barnets tarv vil jeg være den første til at sige er nr. 1, men denne betænkning og de ting, der er kommet frem, har snarere givet indtryk af, at det, det gjaldt om, var at finde eliteforældre, der kunne passe ind i et skema, kunne svare korrekt på disse ca. 20 spørgsmål, der blev stillet. Og var man bare en måned for gammel, så var der ikke noget at gøre. Jeg har fået henvendelser, som viser, at man har nægtet – fordi der var et vist antal børn – at søskende fra et andet land kunne komme og være sammen med en broder, for det passede ikke ind i skemaet. Der må kunne være plads for det menneskelige. Det er det, vi savner og har savnet i disse år, når det gælder adoption.

Når vi har foreslået en grænse på 45 år, så er det jo ikke, fordi vi ønsker, at 45-årige skal kunne adoptere spædbørn, og det vil vel også være uhyre sjældent, at nogen måtte ønske det. Men det er, for at der ligesom kan være et spillerum, hvor der kan være mulighed for at tage nogle særlige hensyn, når det er nødvendigt.

Man har også fundet på, at uanset barnets alder måtte f. eks. kvinden ikke være over 38 år. Det har bevirket, at handicappede børn, at lidt større børn er kommet i klemme. Måske havde lidt ældre adoptivforældre lidt mere erfaring. Nu blev der talt før om over-skud. Ja, vel har unge måske overskud, men de er ofte belastet af andre ting. Jeg tror, man bliver lidt mere mild og overbærende og forstående med årene. Langt de fleste gør det. Derfor tror jeg, at lidt ældre adoptivforældre måske vil være en fordel i forbindelse med de lidt større børn.

Hvis jeg skal sige det generelt, så tror jeg, mange af os – ja, sådan set alle – ønsker, at der i lovgivningen, administrationen er plads for det menneskelige, og man bør ikke nægte én forundersøgelse, bare fordi vedkommende

er en måned for gammel – som om alle 38-årige skulle være ens. Der kan være en forskel i udvikling på mange år. Hvis man ikke passer ind i kassen, hvis hælen ikke kan være der, så er det ud til højre.

Jeg tror, at det arbejde, der er gjort i disse par år fra forskellig side for at forsøge at ændre disse forhold, har givet resultat og vil give resultat. Jeg tror, mange har forstået problemerne, og hvis man offentliggjorde alle de henvendelser, der er kommet fra mennesker, som er kommet i klemme, så tror jeg, endnu flere ville se, hvor galt det er.

Kravene skal stilles, men vi må passe på, at der ikke ude omkring i amterne kommer til at sidde nogle folk, der betragter sig som små konger og tror, de kan dirigere det hele og præge udviklingen med deres egne opfattelser. Det er ikke længe siden, at jeg fik flere henvendelser fra samme sted, hvor én bestemt socialrådgiver ikke kunne godkende, hvis der f. eks. var tale om et kristent hjem. Heldigvis var der i det tilfælde en fornuftig overlæge, der kunne klare problemerne.

Sådanne henvendelser kommer der altså også. Det kan ikke være rigtigt. Vi må sørge for, at der bliver plads for disse tilfælde, og derfor har vi sagt, at der skal være en ankelighed. Det er ikke, fordi vi mener, justitsministeren skal belemres med alle tilfælde, men når der er mennesker, der føler, at de er kommet i klemme, fordi de samme navn, som har givet reglerne, også skal modtage klagen og afviser den, så må der være en mulighed for, at man kan henvende sig til justitsministeren.

Jeg er glad for at høre justitsministeren sige, at justitsministeren ikke er afvisende over for tanken om, at der kommer en repræsentant for adoptivforældrene ind i nævnet, da jeg tror, det er meget vigtigt.

Jeg ser hen til den drøftelse, vi skal have. Det vigtigste for kristeligt folkeparti er ikke, at dette lovforslag, som vi har fremsat, bliver vedtaget, men at vi får ændret reglerne til gavn først og fremmest for børnene. Det er det, det drejer sig om.

Den fg. formand (Arentoft):

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 107, hr. Bolvig, har ordet.

Bolvig (RV):

[Bolvig]

Folketinget har i de senere år ved flere lejligheder behandlet adoptionsloven. At man ikke er nået frem til en fornuftig og acceptabel ordning, det har de senere måneders store uro vist helt klart. Når det radikale venstre har ment, at vi skulle fremsætte dette lovforslag, så er det bl. a. baseret på denne uro. For folketingets retsudvalg og de enkelte folketingsmedlemmer er blevet bestormet af fortvivlede mennesker, der er blevet afvist af uforståelige årsager eller er kommet i klemme ved de retningslinjer, som adoptionsnævnet forlangte at de amtslige samråd skulle følge – retningslinjer, som blev sat i kraft uden varsel og uden forståelse for de menneskelige følger af en pludselig stramning af den gældende praksis.

Talrige forventningsfulde adoptivforældre så pludselig deres livsdrøm briste, og andre måtte konstatere, at de aldrig ville få en chance for bare at blive forundersøgt. Folketingets ombudsmand har ved mere end én lejlighed udtrykt forundring over det almægtige adoptionsnævns fremgangsmåde og anfører, at den forvaltningsretligt er tilladt, men at det moralsk er en urimelig administration.

Jeg er overbevist om, at det aldrig har været folketingets hensigt, at de magtbeføjelser, der er tillagt adoptionsnævnet, skulle bruges til at indføre et system, der bevirker, at Danmark i dag har Europas mest restriktive adoptionspraksis, ja, ifølge Bangladesh' socialminister verdens strengeste adoptionslovgivning.

Det radikale venstre finder det tvingende nødvendigt at ændre loven, således at vi udstikker nogle generelle retningslinjer, inden for hvilke nævn og samråd kan arbejde.

Det lovforslag fra det radikale venstre, der er til behandling i dag, går stort set ud på en tilbagevenden til de forhold, der gjaldt tidligere, og som fungerede tilfredsstillende. Intet, absolut intet, tyder på, at de danske adoptioner af børn fra andre lande har været problemfyldte. Alle undersøgelser viser det modsatte. Vi kan kun glæde os over, at fremmedracebørn trives i Danmark, at tilpasningsproblemerne er små både i hjem og i skole, og at de mørklødede danske glider ind i vort samfund på lige fod med deres lysere søstre og brødre.

Gennemføres vort forslag, vil det betyde, at forskellen mellem adoptivbarnets og kvin-

dens og mandens alder højst må være 45 år, at samlivet skal have bestået i mere end 2 år, og at enlige og ugifte – som tidligere – kan adoptere. Det betyder ikke, at alle, der opfylder disse krav, er i stand til at få et barn, men kun, at de ikke nægtes en forundersøgelse. Denne forældreeksamen er meget omfattende og rummer den sikreste garanti for, at adoptionsbarnet finder de rette nye forældre. Det forekommer mig blot så urimeligt, at vi har en meget, meget restriktiv adgangsbegrænsning til disse forundersøgelser.

I bistandsloven er det bærende princip en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Dette princip bør også gælde adoptioner, og derfor vil det være åbenlyst, at f. eks. enlige kun kan få en adoptionstilladelse, når forundersøgelsen har vist, at ansøgeren er i besiddelse af usædvanlige kvalifikationer.

Det forekommer mig hyklerisk, at vi nægter et ægtepar på mere end henholdsvis 38 og 40 år adoptionstilladelse med den begrundelse, at de er for gamle, men ikke anfører de samme indvendinger, når det drejer sig om plejetilladelser. Sådanne tilladelser kan gives til velkvalificerede 40–50-årige plejeforældre og til enlige, ligesom der ikke stilles krav til samlivslængden, til trods for at det normalt er relativt vanskelige børn, det drejer sig om.

Sammenfattende vil jeg sige, at det fremfor alt er adoptionsforældrenes personligheder og forholdene i ægteskabet, der er af grundlæggende betydning for resultatet af adoptionen, mens ydre faktorer som alder og sociale og økonomiske kår er af underordnet betydning.

Det er et meget almindeligt, alment, ønske at adskille den udøvende og den dømmende funktion i forvaltningen, og dette princip er tilgodeset i det radikale venstres forslag, idet vi finder det forkert, at adoptionsnævnet både giver retningslinjer for behandling af adoptionssager og samtidig er eneste ankeinstans. Derfor har vi foreslået nævnet udvidet med læge medlemmer, ligesom vi finder det rigtigt, at adoptivforældrenes organisation gennem en repræsentant tilfører nævnet praktisk viden. Jeg vil gerne takke ministeren for det tilsagn, ministeren gav om at ville se venligt på, at adoptivforældrenes organisation også får en repræsentant i adoptionsnævnet; alene det er jeg overbevist om vil hjælpe.

[Bolvig]

Man henviser i skrivelser fra adoptionsnævnet bestandig til, at baggrunden for de restriktive regler er hensynet til barnets tarv. Det har naturligvis også lydt her i dag, og derom kan alle være enige. Det lyder smukt og rigtigt, men det er efter min personlige mening udtryk for en skrivebordsteori. Ingen kan vel være i tvivl om, at titusinder af forældreløse børn i en række fattige lande lever under kummerlige forhold og med en udsigtsløs fremtid. Bør det da ikke være en dansk opgave at sikre så mange børn som muligt en sikker og tryk fremtid? Er det ikke dejligt at kunne medvirke til at opfylde barnløse danskes drøm om at give en dreng eller en pige en kærlig tilværelse? Bør vi ikke, vi i Danmark, leve op til FN-erklæringen om barnets rettigheder, som vi underskrev i 1959? Jeg vil gerne citere fra denne erklæring:

»Barnet skal have adgang til og mulighed for at udvikle sig psykisk, moralsk, åndeligt og socialt på sund og normal måde under frie og under værdige forhold.

Barnet skal have ret til tilstrækkelig ernæring, bolig, hvile og lægehjælp.

Barnet trænger til kærlighed og forståelse, for at dets personlighed kan udvikle sig fuldt ud harmonisk.«

Jeg synes, det var en god opgave for Danmark. 1979 vil blive proklameret som barnets år. Derfor synes jeg ikke, vi bør gå ind i barnets år med verdens strengeste adoptionslovgivning.

For vi begrænser jo selv antallet af børn til adoption gennem et bureaukratisk adoptionsforløb, der bevirker, at adoptionsformidlende organisationer i udlandet sender børn til andre lande. Vi forlanger i vort registreringsglade land en række oplysninger, som vanskeligt eller slet ikke kan besvares. Det er ikke muligt f. eks. i Bangladesh eller i en flygtningelejr på grænsen mellem Thailand og Cambodja at oplyse et dansk samråd om et hittebarns oprindelse, om et hittebarns fødested, tidligere sygdomme, serologiske prøver eller om barnets horelse.

Hvorfor lægger vi de såkaldte gruppe 2 adoptioner for had, når vi ved, at mange lande og myndigheder foretrækker denne mere private form for adoption? Til Sverige kommer der ti gange så mange børn, bl. a. på grund af disse gruppe 2 adoptioner. Er det ikke vanvittigt, at vi på grund af den såkald-

te 1914-lov truer personer, som har opgivet navn og adresse på personer eller organisationer, hvorfra man måske selv har fået et ønskebarn, med bål, brand og bødestraf? Hvorfor tillader vi kun Terre des Hommes at formidle adoptioner fra to lande, når de hævder at kunne skaffe børn fra mange andre lande? Og er det ikke krænkende og forkert at nægte f. eks. overvægtige personer eller folk, der har været syge for år siden, i det mindste en forundersøgelse? Skaber nævnet ikke angstelse og utryghed ved i en skrivelse af 28. oktober 1976 at antyde, at aldersgrænsen meget vel senere kan blive sænket yderligere?

Jeg kunne tænke mig, at vi i statslig regie – hvis man mener, der ikke er børn nok til adoption – oprettede et formidlingskontor, der skulle træde i funktion, når nye krige eller nye naturkatastrofer igen kaster mængder af uskyldige børn ud i katastrofer. Det ville i hvert tilfælde være i Karen Jeppes ånd, hvis vi med glæde påtog os en sådan opgave.

For hvordan er forældreløse børns fremtidsudsigter i lande, hvor der hersker absolut fattigdom? Sult, sygdom, kriminalitet og prostitution, det er fremtiden for mange af dem, der overhovedet overlever, hvorfor man dårligt kan forestille sig, at sådanne børn får det værre i vores begunstigede samfund. Derfor burde det være en opgave for Danmark at sikre så mange børn som muligt, hvis fremtid er udsigtsløs, et hjem her i Danmark. Der er børn nok; det er viljen, der mangler. Hvis vi er villige til at hjælpe til, så er jeg overbevist om at vi kan klare det. Derfor finder jeg, det er rimeligt, at vi lempet den restriktive praksis i stil med det forslag, som det radikale venstre har fremsat. En følge af vores forslag vil netop være, at barnets tarv varetages.

Jeg vil gerne takke ministeren, for selv om ministeren på en vis måde var kritisk, så kunne jeg godt høre, at ministeren også fandt, at der var ting, der burde ændres. Derfor ser det radikale venstre naturligvis også frem til det møde, som ministeren meddelte at der vil blive taget initiativ til på Marienborg. Dér håber jeg også der vil blive rigelig tid til netop at drøfte, om der er børn nok, og hvis der er det, om det så ikke er rimeligt, at vi ændrer vores restriktive praksis.

Grethe Philip (RV):

[Grethe Philip]

Spørgsmålet om, hvem der skal have adgang til at adoptere et barn, er meget følelsesladet. Vi ser skiftevis, at der rejser sig en vældig forargelse over, at et ægtepar har fået for let adgang til at adoptere, og forargelse over, at tilladelse afslås. Det er en balancegang mellem forskellige hensyn.

Jeg tror personlig, at det er nødvendigt med visse generelle retningslinjer. Ellers skal der i hvert enkelt tilfælde udøves et meget nært skøn, hvor man går tæt ind på de familier, der ønsker at adoptere, på en måde, som har vist sig at være ubehagelig. Men de generelle regler må ikke fastsættes for snært, og det tror jeg de er i øjeblikket, f. eks. er aldersgrænsen for adoptanten for lav, og man bør alvorligt overveje i stedet for en fast aldersgrænse at gå over til et kriterium, der går på aldersforskel – og det er det, vi lægger frem i det radikale forslag – således at man lægger sig så tæt op ad den aldersforskel, vi finder for mødres og fædres biologiske børn.

Ud fra den betragtning, at der nok skal være en aldersgrænse, men at den skal lægges tæt op ad det, der gælder i forholdet mellem forældre og deres biologiske børn, er jeg også åben over for at høre, hvordan de mennesker, der arbejder med spørgsmål om adoption, ser på det. Selv om dispensationsadgang altid giver vanskeligheder, er det vel netop i sager som disse, at den kan være berettiget. De menneskelige forhold er så forskellige, at generelle regler ellers i enkelttilfælde vil kunne virke oplagt urimeligt.

Mette Groes (S):

Jeg vil bare lige sige til hr. Bolvig, at jeg synes, du skal være en lille smule varsom med at omtale plejecirkulæret som hyklerisk, for der kan jo tænkes to grunde til forskellen mellem den praksis, der er i adoptionsforhold, og den, der er i plejeforhold. Den ene mulighed er, at man i virkeligheden burde lave plejecirkulæret om, så at det fik samme indhold som praksis i adoptionsforhold. Den anden mulighed er, at der måske i virkeligheden er en meget velbegrundet forskel, som beror derpå, at adoptionsforholdet er varigt, mens plejeforholdet er midlertidigt og i øjeblikket meget anvendt for at undgå institutionsanbringelse af børn.

Med hensyn til dine forklaringer om, hvordan det er lykkeligt at have et uden-

landsk adoptivbarn, synes jeg, at du både i din fremstilling i dag og også i kommentarerne til lovforslaget springer over de resultater i socialforskningsinstituttets undersøgelse, der viser det modsatte af det, du gerne vil fremhæve. Det fremgår nemlig af publikationen, at 40 pct. af de udenlandske adopterede børn har alvorligere søskendejalousitilfælde, end almindelige børn har, at $\frac{1}{3}$ af dem har faglige vanskeligheder, og at 60 pct. bliver alvorligt drillet i skolen, noget, som forældrene er meget belastede af.

Det korte af det lange er altså, at hvis argumentationen skal blive rimeligt afrundet omkring dette her, bør man nok mærke sig det, som fremgår af adoptionsudvalgets betænkning, nemlig at adoption af udenlandske børn stiller ganske anderledes krav til miljø og pædagogisk forståelse end en almindelig anbringelse af et almindeligt barn.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg skal gøre opmærksom på, at det i henhold til forretningsordenens § 26 ikke er tilladt at tiltale nogen direkte under forhandlingerne.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Det er min opfattelse, som vi også har fået bekræftet af langt de fleste indlæg her i dag, at vi er godt på vej til at finde løsninger, og at vi er af den hensigt at ville finde løsninger. Derfor finder jeg det urimeligt og uklogt, at vi nu taler os fra hinanden i stedet for at afvente den drøftelse med de formidlende organisationer og med adoptionsnævnet, som jeg forstod på retsudvalget i går der var dyb interesse i at få. Derfor skal jeg nøjes med nogle ganske enkelte bemærkninger.

Den ene, lidt spøgefuldt, til fru Inger Stilling Pedersen, der har den vurdering, at hun bliver lidt mere mild med årene – alligevel vil jeg mene, vi skal gøre denne sag færdig i denne samling.

Den anden, lidt mindre spøgefuldt, til hr. Bolvig. Det forekom mig, at hr. Bolvig var usædvanlig skarp over for adoptionsnævnet. Jeg kunne have ønsket mig, at skarpheden i dag var gået på mig, og at skarpheden over for adoptionsnævnet havde ventet, til adoptionsnævnet kunne svare hr. Bolvig. Jeg foretrækker, at man er skarp, når man kan tale til folk, ikke når man kun kan tale om folk.

[Justitsministeren]

Jeg tror, at noget af det, der adskiller hr. Bolvigs synspunkter fra adskillige andres, er forudsætningerne, nemlig problemet: er der, som hr. Bolvig lader ane, næsten ingen grænser for de børn, vi kan få lov til at adoptere? Jeg tror, der er sådanne grænser. Jeg tror, sådanne grænser er væsentlig mere snævre, end det fremgår af hr. Bolvigs og fru Inger Stilling Pedersens indlæg, men det er jo også noget, som vi vil få afklaret på det møde, vi har været enige om at afholde. Derfor håber jeg, vi får løst det problem dér, også med den dokumentation, jeg er sikker på hr. Bolvig den dag vil møde frem med.

Hr. Bolvig havde nogle teorier om barnets tarv, men jeg tror ikke, at de forflygtigede dette, at alle i dette ting uden undtagelse er enige i, at det er det eneste, det drejer sig om. Der er intet andet hensyn, der skal tages, end at vi, så godt vi nu engang kan, finder de bedst tænkelige forældre til de børn, det er muligt at adoptere og bringe i adoptionsforhold her i landet.

Jeg skal slutte med endnu en gang at sige, at det har været mit indtryk også af denne debat, at der er vilje til at nå et resultat. Jeg var en lille smule skuffet over fru Inger Stilling Pedersens betragtninger over, at man havde ventet og ventet og ventet og nu havde mistet tålmodigheden. Jeg er mig ikke bevidst, at vi i denne folketingsssamling ikke har gjort alt, hvad der var os muligt, for at få uddybet og afklaret disse problemer med henblik på en hurtig løsning. Hvis fru Inger Stilling Pedersen mener, at hun i den forbindelse har noget at bebrejde mig, vil jeg meget gerne vide det.

Mette Madsen (V):

Hr. Bolvig kom med et hjertevarmt indlæg for alle de børn, der trænger til at få et godt hjem; jeg tror, alle vi andre har hjerter, der banker lige så varmt. Men jeg var også inde på i min tale, at det ikke er nok at have et varmt hjerte; vi må også sikre os, at det bliver til gensidig glæde for både børn og adoptanter. Jeg synes, at de meget, meget fyldige bemærkninger, der er til hr. Bolvigs lovforslag, er ret ensidige. Fru Mette Groes var inde på, hvor vanskeligt det kan være at integrere udenlandske børn i det danske samfund, og at en tilsyneladende god familie netop kan løbe ind i nogle problemer, som

forholdet går i stykker på; det har vi også set. Jeg vil lige nævne de problemer, som hr. Bolvig efter min mening bagatelliserer for meget; derom skriver han i bemærkningerne:

»Skulle der endelig være problemer af betydning, er barnet jo undergivet samme beskyttelse fra det offentlige som danske børn af egne biologiske forældre.«

Vi kan vel alle sammen huske, hvor lidt dette betød ved den sag i Ålborg, som nok i høj grad var med til, at vi strammede reglerne for et par år siden.

Så har jeg lige en enkelt bemærkning til. Jeg tror, det bare er lidt kluntet udtrykt, men jeg vil dog gerne have en kommentar fra hr. Bolvig angående det, der står i bemærkningerne til lovforlaget under afsnittet »Udgifter for det offentlige«. Der står:

»Udgifterne skal desuden ses i sammenhæng med udgifterne til svangreundersøgelser, fødsler og sterilisationsundersøgelser. Beregnet pr. barn vil udgifterne ved adoption være langt mindre.«

Har hr. Bolvig tænkt sig, at vi helt skulle holde op med at føde børn her i Danmark, fordi det er billigere at adoptere?

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg skal sige til justitsministeren, at vi har jo også haft andre justitsministre, og da jeg nævnte, at der var gået et par år, må der nødvendigvis, eftersom der er sket udskiftning, have været en anden justitsminister på daværende tidspunkt.

Når jeg mener, vi skulle have grebet ind noget før, er det særlig af hensyn til de mennesker, der var kommet i klemme, og som jo i den tid, der er gået, er blevet ældre og måske har fået endnu sværere ved at blive adoptivforældre. Derfor mener jeg, der burde have været grebet ind på det tidspunkt, men det blev der ikke. Det er sådan set dér, jeg mener den største fejltagelse er gjort.

Jeg vil ikke diskutere adoptionsnævn i dag, det kan vi jo gøre, når vi får lejlighed til at møde dem; derfor skal jeg ikke komme med angreb herfra nu.

Så var der det med at blive mildere. Om jeg gør det, ved jeg ikke, men jeg tror nok, at man bliver det lidt i al almindelighed. Det viser sig jo da også, at det kan lade sig gøre at blive enig om noget her i folketinget, om end det tager tid.

[Bolvig]

Bolvig (RV):

Ministeren bebrejdede mig, at jeg var skarp over for adoptionsnævnet. Jeg forsøgte at give nogle eksempler, men jeg vil give ministeren så meget ret, at man selvfølgelig skal være varsom med det, når nævnet ikke er i stand til at svare, hvad det bliver på det kommende møde. Men jeg vil også gerne sige til ministeren, at den vane måske at være skarp over for et udvalg eller et nævn er en vane, jeg har fået gennem meget få måneder i folketinget.

Fru Mette Groes talte om, at plejeforhold normalt var midlertidige. Ja, det ligger jo til en vis grad i sagens natur, men fru Mette Groes ved også til gengæld, at plejeforhold i de senere år har haft en stigende tendens til at vare mange år. Jeg er sikker på, at fru Mette Groes også ved, det gennemgående er børn, der er vanskeligheder med, ligesom fru Mette Groes sikkert vil give mig ret i, at det kan forekomme lidt mærkværdigt, at adoptivforældre kan få afslag på at blive godkendt som adoptivforældre, men meget kort efter får en forespørgsel fra myndighederne, om de da ikke vil være plejeforældre.

Jeg synes, vi har – og deri er jeg enig med ministeren – et godt udgangspunkt for den kommende diskussion, og jeg føler også – og det er jeg naturligvis som forslagsstiller glad for – at der er et ret bredt ønske om i fællesskab at overveje, om ikke vores praksis burde ændres.

Selvfølgelig vil vi alle sammen til det yderste holde fast på, at det er barnets tarv, det gælder, men jeg vil dog gerne sige til fru Mette Madsen, at et barn skal have det næsten utænkelig hårdt her i Danmark for at have det så dårligt, som mange børn har det i en række lande. Jeg har selv set det, og så bliver man fuldstændig beklemmt over, at man ikke er i stand til at få flere af de børn til Danmark, når man ved, at der er så mange danske forældrepar, som ville ønske, de kunne give et sådant barn en fremtid. For fremtiden for mange af de børn, vi taler om, er, som jeg sagde i mit første indlæg, sult og lidelse i mange, mange år, og derfor skal sådanne børn have det, som børnene i Ålborg havde det, for at have det værre.

Jeg vil oven i købet gå så vidt som til at sige, at for i hvert fald mange af børnenes vedkommende vil vi stadig varetage barnets

tarv, om også barnet er kommet til Danmark i et ægteskab, hvor adoptionsforholdet ikke holdt, så at barnet måtte ende på et dansk børnehjem; selv da er jeg personlig overbevist om, at barnet stadig vil have det bedre i Danmark, end det vil have det i en flygtningelejr i et krigsramt område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af myndighedsloven [af Inger Stilling Pedersen (KrF) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 111. Fremsat 25/11 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Erling Jensen):

Lovforslaget tilsigter en ændring af myndighedslovens § 14, således at faddere får en fortrinsstilling ved beskikkelse af værger, når begge forældre, de såkaldte fødte værger, er døde. Efter de gældende regler er forældrene i forening fødte værger for et mindreårigt ægtebarn. Dør den ene af forældrene, er den anden alene født værge; dør begge forældre, skal skifteretten beskikke en værge, som derudover også får forældremyndigheden over barnet. Skifteretten må kun beskikke en person til værge, som kan anses for egnet til hvervet. Skifteretten står i princippet frit med hensyn til valget af værger, såfremt forældrene ikke har truffet bestemmelse herom. Normalt beskikkes en person, der er beslægtet med den umyndige, eller en god ven af den umyndiges forældre.